

групах не було виявлено. Величина ІТЗ у дослідних групах не відрізнялася, тоді як ІДС був вищий у групі з ожирінням у порівнянні із КГ, і становив $1,4 \pm 0,33$ та $1,0 \pm 0,19$, відповідно. Проте варто зауважити, що індекси множинних дефектів у дослідних групах не перевищували порогові значення.

Висновки: У чоловіків з ожирінням відзначається суттєве погіршення морфологічних параметрів еякуляту, зокрема зростає кількість патологічних сперматозоїдів та індекс їхньої дефектності.

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ МАЛИХ СЛИЗОВИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЯЗИКА В УМОВАХ КОМБІНОВАНОГО ВПЛИВУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК

Кока В.М.

Полтавський державний медичний університет.

Мета дослідження: вивчити в експериментальних умовах особливості будови малих (слизових) слинних залоз язика в умовах комбінованого впливу комплексу харчових добавок нітрат натрію, нітрита натрію, понсо 4R впродовж чотирьох тижнів.

Матеріали і методи: дослідження проведено на 30 беспорідних білих щурах обох статей, вагою $204 \pm 0,67$ г. Тварини, що приймали участь в експерименті, були розділені на три групи (по 10 тварин в кожній). Тварини першої групи (інтактні) отримували стандартизований гранульований корм і мали постійний доступ до питної води. Тварини другої та третьої груп окрім стандартного раціону отримували комплекс харчових добавок – нітрит натрію, Понсо R-4, нітрата натрію впродовж одного та чотирьох тижнів відповідно. Виведення тварин з експерименту здійснювалось шляхом введення в глибокий тіопенталовий наркоз (з розрахунку 200 мг/кг маси тіла), після чого проводилось вилучення язика. З фрагментів язика виготовляли традиційні гістологічні препарати та отримували зрізи, забарвлені толуїдиновим синім. Отримані результати опрацьовувались згідно загальноприйнятих правил варіаційної статистики.

Результати. Слизові слинні залози у інтактних тварин мали типову будову

для залоз даного типу і розташовувались переважно в прикореневій ділянці вздовж бічних поверхонь язика. Середній діаметр кінцевих відділів залоз склав $55,7 \pm 2,89$ мкм ($p=0,02$). В цих залозах частка паренхіми становила $70 \pm 0,5\%$ ($p=0,04$) і $30 \pm 0,5\%$ ($p=0,04$) стромы, що представлена сполучною тканиною.

Після додавання в раціон щурів комплексу харчових добавок впродовж одного тижня в слинних залозах спостерігалось значне розширення вивідних протоків і помітне збільшення діаметру кінцевих відділів. Згідно проведених морфометричних досліджень в слизових слинних залозах, в порівнянні з контрольною групою, збільшилась відносна кількість паренхіматозних компонентів. Даний показник склав $86,97 \pm 0,71\%$ ($p=0,03$) і відповідно зменшилась відносна кількість стромы – $13,03 \pm 0,71\%$ ($p=0,02$). При цьому відбулось збільшення середнього діаметру ацинусів – $58,5 \pm 0,18$ мкм ($p=0,02$).

У тварин третьої групи, в порівнянні з попередньою групою, зросла відносна кількість паренхіматозного компоненту - $91,0 \pm 0,30\%$ ($p=0,01$) і відповідно зменшилась кількість стромального – $9,09 \pm 0,26\%$ ($p=0,01$). В той же час мало місце суттєве зростання середнього діаметру ацинусів - $62,44 \pm 0,96$ мкм ($p=0,01$).

Висновки. 1) Введення в харчовий раціон піддослідних тварин комплексу харчових добавок впродовж 1 – 4 тижнів призводить до збільшення відносної кількості паренхіматозних компонентів за рахунок гіпертрофії кінцевих відділів слинних залоз. 2) Описані зміни в слинних залозах можуть бути наслідком стимуляції збільшеного слиновиділення комплексом харчових добавок.

SRA1 RS801460-POLYMORPHISM IS ASSOCIATED WITH PROLIFERATIVE TYPE OF BENIGN BREAST DISEASE WITH ATYPIA DEVELOPMENT

Kolnoguz A. V., Ataman O. V., Harbuzova V. Yu.

Sumy State University, Medical Institute

Introduction. Proliferative type of benign breast disease (BBD) with atypia is a type of benign mammary conditions that has high breast cancer development risk.